În timpul Primului Război Mondial, agenția Constanța a fost nevoită să își întrerupă activitatea și să evacueze sediul. După încheierea conflictului și reluarea activității, necesitatea edificării unui nou local se ridica cu tot mai multă insistență. În aceste condiții, în anul 1921, Banca Națională a României a achiziționat o construcție și terenul aferent situate pe bulevardul Elisabeta nr. 10 în vederea ridicării unui nou sediu. Au fost elaborate chiar și planurile detaliate ale viitoarei agenții, dar intenția nu s-a mai materializat.

În anii 1941 și 1943 trei dintre aceste clădiri au fost distruse în timpul raidurilor aeriene sovietice, restul fiind rechiziționate de Armata Roșie la sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial. Sucursala Constanța a reintrat în posesia clădirii din strada Dimitrie Sturdza în anul 1945, dar starea în care se afla imobilul îl făcea impropriu pentru desfășurarea operațiunilor.

În aceste circumstanțe, pentru a-și desfășura activitatea în condiții normale, după naționalizarea din 1948, principalele activități ale sucursalei Constanța a BNR au fost alocate fostului sediu al Băncii Marmorosch Blank, situat în piața Ovidiu. Proiectată și construită în anii 1913-1916, clădirea a fost destinată inițial a adăposti Hotelul Mercur.

Interesant este faptul că, deși în cel de-al doilea deceniu interbelic la nivelul întregii rețele teritoriale a BNR a avut loc un program de construire de noi sedii, Constanța nu a fost vizată, cu toate că în 1933 agenția fusese ridicată la rang de sucursală. S-a ajuns astfel ca activitatea să fie desfășurată în mai multe clădiri distincte, situate în patrulaterul menționat anterior, cărora li s-a alăturat și imobilul situat în strada Dimitrie Sturdza nr. 1.

Sucursala Regională Constanța a BNR a funcționat fără întrerupere în acest imobil până în anul 1998, când au fost inițiate ample lucrări de consolidare, restaurare și modernizare, finalizate în cursul anului 2018.

© BNR, Direcția muzeu și educație financiară, 2019

Banca Națională a României

SUCURSALA REGIONALĂ CONSTANȚA A BĂNCII NAȚIONALE A ROMÂNIEI 1894-2019

Întemeiat în secolul al VI-lea î.Hr. de coloniștii greci veniți din Milet și purtând de-a lungul veacurilor mai multe denumiri (Tomis, Constantiana, Konstantia, Küstendje) determinate de apartenența politică la unul sau altul dintre statele în componența cărora a intrat Dobrogea, orașul Constanța este principalul port maritim al României.

Înființarea unei agenții a Băncii Naționale a României în Constanța a fost adusă în discuția Consiliului General în ședința din 23 iulie 1892. Cu acest prilej a fost citită o adresă a mai multor comercianți din oraș care solicitau înființarea unei astfel de agenții, propunerea fiind admisă de principiu, dar „alegerea momentului oportun" fiind lăsată la aprecierea Consiliului de administrație.

La acest statut a ajuns însă cu greu și abia la începutul secolului XX, istoria de până atunci a așezării, în care epocile de strălucire se împletesc cu cele mai puțin faste, aflându-se în strânsă legătură cu soarta zbuciumată a ținutului dintre Dunăre și Marea Neagră.

Tomisul, în antichitate unul dintre cele mai importante porturi ale grecilor de la Marea Neagră, a cunoscut o perioadă de maximă dezvoltare în timpul epocii romane, cetatea fiind metropola administrativă, politică și religioasă a provinciilor *Moesia Inferior* (secolele I-III) și *Scythia Minor* (secolele IV-VI). În cursul secolului al IV-lea, cetatea a primit un nou nume, *Constantia* (*Constantiana*), prima atestare scrisă fiind datată în timpul împăratului Constantius al II-lea (337-361).

Numele *Constantia* a supraviețuit în conștiința populară și după distrugerea orașului de către invaziile protobulgarilor din secolul al VII-lea. Sub acest nume, vechiul port antic a fost înregistrat în scrierile bizantine din secolele X-XI și în hărțile nautice italiene din secolele XIV-XVI (*Costanza*).

După 1417, odată cu intrarea Dobrogei în sfera de influență otomană, orașul a fost denumit *Köstendje*. Timp de 460 de ani, Dobrogea a rămas sub dominația otomanilor, dar amploarea pe care lupta marilor puteri europene pentru impunerea dominației în estul continentului a căpătat-o în secolul al XIX-lea a dus la reconsiderarea importanței provinciei, atât din punct de vedere strategic, cât și economic.

În anul 1857, după războiul Crimeei, otomanii au fost de acord să acorde concesionarea construirii căii ferate Cernavodă-Constanța către o societate britanică, împreună cu exploatarea celor două porturi și a comerțului din zonă. Era un prim punct de plecare pentru dezvoltarea viitoare a orașului. Cucerirea independenței de stat a României în anul 1877 a reprezentat și punctul de cotitură pentru destinul Dobrogei, care a intrat, din 1878, în componența Vechiului Regat, în urma semnării Tratatului de pace de la Berlin. Autoritățile române au început încă din 1881 demersurile pentru realizarea unui proiect privind dezvoltarea și modernizarea orașului, în centrul acestuia aflându-se modernizarea portului Constanța.

În anul 1882 a fost răscumpărată calea ferată Cernavodă–Constanța de la societatea britanică *Danube and Black Sea Railway Kustendje Harbour Company Ltd*, iar la 16 octombrie 1896 regele Carol I a pus piatra de temelie a viitorului port. În actul de fundație întocmit cu acest prilej, suveranul își exprima speranța că lucrarea va fi desăvârșită „în liniște și fericire" și că aceasta „va duce peste mări numele românilor și va înlesni, în toate vremurile, transportul bogățiilor acestei țări".

Inaugurarea oficială a portului Constanța a avut loc în prezența familiei regale a României la 27 septembrie 1909. În paralel cu construcția portului, orașul a cunoscut o dezvoltare accelerată, devenind una dintre cele mai importante urbe ale României. Viața economică activă, fluxul permanent de mărfuri au condus curând și la dezvoltarea unei rețele bancare comerciale.

Primii pași pentru deschiderea noii agenții au fost făcuți imediat, la 30 septembrie 1892 Consiliul de administrație al BNR hotărând cumpărarea imobilului deținut de agentul Eugeniu Stătescu, situat pe strada Remus Oprean, vizavi de Hotelul Carol I și de far. Deși preconizată pentru anul 1893, inaugurarea agenției nu a mai avut loc „din cauza dificultăților de comunicare pe timpul iernii", așa cum consemnează documentele de arhivă. Agenția Constanța și-a început activitatea, așadar, în anul 1894, când rețeaua teritorială a BNR număra deja zece sucursale și agenții (în același an au început să funcționeze și agențiile din Bacău și Pitești).

Pe măsură ce activitatea agenției s-a mărit, a intervenit și nevoia de spațiu, astfel că Banca Națională a cumpărat succesiv, între 1912 și 1937, mai multe terenuri și imobile aflate în vecinătate, în patrulaterul format de străzile Remus Oprean, Vergiliu (gen. Paul Anghelescu), Cristea Georgescu și de bulevardul Elisabeta.

